

PAVLOVO UZŘENÍ ÉTERNÉHO KRISTA U DAMAŠKU

O charakteru této události hovoří Rudolf Steiner v Luganu jen deset dnů před neuchátelskými přednáškami.

[...] Celá tato konfigurace člověka se ovšem během dob měnila. Takový, jaký je člověk dnes, v době starého Řecka nebo starého Egypta naprosto nebyl. Tenkrát, v době starého Řecka, byl člověk takový, že duševní prvek v něm řídily vyšší bytosti, proto tehdejší člověk pociťoval vůči oněm bytostem cosi jako samozřejmou povinnost. Nyní žijeme v době, kdy člověka řídí intelektualita, proto člověk pociťuje cosi jako esteticko-morální povinnost. Tenkrát by však nebylo možné, aby si někdo pomyslel, že je-li tu nějaký morální impulz, bylo by možné učinit něco jiného. Ještě v Řecku pociťoval člověk libost či nelibost takovým způsobem, že musel příslušným způsobem také konat.

Pak ovšem přišly nové časy, kdy už se člověk necítí povinován ani vůči estetickému prvku, což je vyjádřeno ve rčení: „Proti gustu žádný dišputát“, tedy „O otázkách vkusu se nelze přít“. - Avšak s těmi, kdo mají vkus vyvinutý, se lze jistě shodnout.

To, co člověk dříve pociťoval v morální a estetické oblasti, pociťuje dnes jako nutnost v intelektuální oblasti - tedy mít jisté vedení, takže si člověk nemůže myslet, jak se mu zachce, ale musí se řídit myšlenkovými zákony logiky. Tím jsme se ovšem dostali na nejnižší stupeň lidských prožitků, jaký je. Stojíme teď na přechodném stupni, což je dobře patrné. Vezmeme-li si totiž poslední tisíciletí, uvidíme, že fyzické tělo člověka víc a víc vysychá, že se člověk prostě změnil. Před jedním a půl tisíciletím bylo fyzické tělo podstatně měkčí a ohebnější. Fyzické tělo čím dál víc tvrdlo. Naproti tomu v éterném těle se dělo něco úplně jiného, něco, co člověk mohl prožívat méně proto, že éter- né tělo prošlo vývojem směrem vzhůru. Je významné, že se nacházíme v důležitém okamžiku, kdy si člověk musí uvědomit, že jeho éterné tělo se má změnit. To je událost, která se bude odehrávat právě ve 20. století. Zatímco na jedné straně se uplatňuje zesilování intelektuálního prvku, osamostatňuje se na druhé straně éterné tělo natolik, že si toho lidé budou muset všimnout. Nějakou dobu

po Kristově události lidé ještě nemysleli tak intelektuálně jako dnešní lidé. Toto intelektuální myšlení způsobuje, že éterné tělo je stále samostatnější a že je také používáno jako samostatný nástroj. Přitom si lze povšimnout, že vskrytu prošlo vývojem, který umožňuje spatření Krista v éterném těle. Jako byl kdysi Kristus viděn fyzicky, bude nyní možné užít ho éterně. Takže zření Krista, tak jak ho spatřil [apoštol] Pavel, nastane v tomto 20. století jako přirozený jev. Množství lidí bude moci vidět Krista v éternu. Lidé tak budou Krista znát, i kdyby byly všechny bible spáleny. Nebudeme pak potřebovat žádné dokumenty ani tradice, protože ho budeme vidět, budeme ho zřít. A to je událost podobného významu jako ta, jež se udála na Golgotě. Stále více lidí bude v následujících staletích dospívat ke zření Krista. Příští tři tisíciletí na Zemi budou věnovány tomuto vývoji, kdy éterné tělo bude stále vnímavější a kdy jistí lidé budou prožívat tuto i jiné události.

Zmíním se již jen o jedné události: Bude tu stále více lidí, kteří budou chtít něco učinit a pak pocítí nutkání nedělat to. Potom se dostaví vidění a lidé si budou víc a víc uvědomovat: To, co se v budoucnu stane, je karmickým důsledkem toho, co jsem učinil. Několik „předběhlíků“ - tvořím to slovo jako protějšek slova „opozdilec“* - je už tak daleko, že tyto věci pociťují. Něco takového se vyskytuje zvláště u dětí. [...]

O dva dny později, v Locarnu, Rudolf Steíner dodává:

Všichni bódhisattvové patří k individualitám, které procházejí životem tady na Zemi, patří k Zemi. Kristova individualita přichází ze Slunce a vstupuje na Zemi teprve při křtu v Jordánu, pouze po tři roky pobývá ve fyzickém těle Ježíše Nazaretského. Charakteristická pro tuto Kristovu individualitu je skutečnost, že je jí určeno, aby v pozemském světě působila jen po tři roky. Je to tatáž bytost, na niž poukazoval Zarathuštra, když ji nazýval Ahura Mazda, který spočívá za viditelným Sluncem, tatáž bytost, již zvěstovali svatí rišiové a o níž Řekové mluvili jako o bytosti, která tvoří základ *plérómatu*. Je to bytost, jež se krok za krokem stávala

---

* V něm. orig. *Vorzugler - Nachzugler*. (Pozn. edit.)

duchem naší Země, auroou naší Země, od chvíle, kdy na Golgotě prýštila její krev. Prvním, kdo ji směl spatřit tak, že k tomu nebyl přímo podnícen fyzickou událostí, byl Pavel. [...]

O podstatě Pavlova prožitku u Damašku hovoří Rudolf Steiner také o dva roky dříve, v červenci 1909 v Kasselu, v cyklu věnovaném *Janovu evangeliu* ve vztahu ke třem ostatním evangeliím.

[...] Čím je z tohoto hlediska událost u Damašku, kdy se z toho, jenž byl předtím Šavel, stal Pavel? Z toho, co se dříve učil, Pavel věděl, že se k Zemi pozvolna přibližuje duch, jehož nejprve hledal Zarathuštra na Slunci jako Ahuru Mazdu a jehož pak Mojžíš spatřil v planoucím keři a v ohni na Sinaji. A věděl také, že tento duch musí vstoupit do lidského těla. Avšak Pavel, dokud byl ještě Šavlem, nemohl pochopit, že by tento člověk, který v sobě má nést Krista, měl prožít potupnou smrt na kříži! Dovedl si pouze představit, že kdyby Kristus přišel, musel by triumfovat, že kdyby jednou vstoupil na Zemi, musel by zůstat ve všem, co Země má. Toho, kdo visel na kříži, si jako nositele Krista představit nedovedl. Taková je podstata Pavlova názoru, dříve než z Šavla stal Pavel. A smrt na kříži, ona potupná smrt na kříži se vším, co s ní souvisí, je tím, co Pavlovi zprvu bránilo uznat, že Kristus skutečně již přebýval na Zemi.

Co se tedy muselo stát? S Pavlem se muselo stát něco, díky čemu se v jisté chvíli mohl přesvědčit, že individualitou, která v těle Ježíše Nazaretského visela na kříži, byl Kristus, že Kristus přebýval na Zemi! Událostí u Damašku se Pavel stal jasnozřivým a mohl se přesvědčit.

Když někdo, kdo byl jasnozřivý, pohlédl do duchovního světa, [Kristus] se mu po události na Golgotě zjevil proměněný. Dříve člověk nalézal Krista v duchovních světech. Po události na Golgotě ho bylo možné nalézt v auře Země. Před událostí na Golgotě tam Kristus nebyl viditelný, poté však byl viditelný v auře Země. V tom je ten rozdíl. A Šavel si řekl: Jsem-li jasnozřivý, pak se mohu přesvědčit, že v tom, který visel na kříži a který žil jako Ježíš Nazaretský, přebýval Kristus, který je nyní v auře Země. - A v auře

Země spatřil totéž, co prve viděl Zarathuštra na Slunci jako Ahuru Mazdu. Nyní Pavel věděl: Ten, který byl na kříži, vstal z mrtvých! Proto mohl říci: Kristus vstal z mrtvých, zjevil se mi, jako se zjevil Kéfovi [tj. Petrovi], ostatním bratřím a pěti stům lidem najednou! (1K 15,4-6) A tu se stal zvěstovatelem živoucího Krista, pro něhož smrt nemá tentýž význam jako pro ostatní lidi. [...]

K nejjistějším součástem křesťanství patří smrt na kříži a to, co si zítra popíšeme jako zmrtvýchvstání a jako účinek slov: „Jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ (Mt 28,2) To je také obsahem Pavlova zvěstování, který proto mohl říci: „Jestliže Kristus nebyl vzkříšen, pak je naše zvěst klamná, a klamná je i naše víra!“ Pavel spojuje křesťanství se zmrtvýchvstáním Krista. [...]

O řadu let později, v dubnu roku 1922, se Rudolf Steiner k tomuto tématu vrací a ve své londýnské přednášce stručně vysvětluje, proč Pavel jakožto zasvěcenec starých mystérií před svým obrácením, tedy před damašským prožitkem pronásledoval křesťany.

[...] Tajemství, že i bohové procházejí vývojem, sdělil Kristus po zmrtvýchvstání svým zasvěceným žákům. A toto tajemství poznal Pavel díky svému přirozenému zasvěcení před Damaškem. To bylo pro Pavla něčím, co jím otřásl: poznal, že se silami Země je nyní spojena síla, kterou bylo dříve možné nalézt jen ve Slunci.

Co bylo důvodem, že Pavel ještě coby Šavel pronásledoval stoupence Krista? Bylo jím to, že Pavel coby Šavel ve starém hebrejském zasvěcení poznal, že Kristus žije jen venku v kosmu a ti, kdo tvrdí, že Kristus žije v Zemi, se mýlí. Teprve když Pavel prožil osvětlení před Damaškem, uvědomil si, že se mýlil on, protože věřil jen tomu, co bylo pravdou dříve. Co však bylo dříve pravdou, se nyní změnilo; co dříve přebývalo jen ve Slunci, sestoupilo na Zemi a žije nadále v silách Země. Golgotské mystérium tedy nebylo pro ty, kdo ho jako první oznamovali lidem, pouhou pozemskou událostí, nýbrž událostí vesmírnou.

Rudolf Steiner